

ஆபகூக்

ஆபகூக் தேவனிடம் முறையிடுகின்றான்
^க ஆபகூக் எனும் தீர்க்கதரிசிக்கு
 கொடுக்கப்பட்ட செய்தி இதுதான்.

^உ கர்த்தாவே, நான் தொடர்ந்து
 உம்முடைய உதவியை வேண்டுகிறேன்.
 எப்பொழுது எனக்கு செவிகொடுப்பீர். நான்
 வன்முறையைப்பற்றி உம்மிடம் அழுதேன்.
 ஆனால் நீர் எதுவும் செய்யவில்லை.

^ஃ ஜனங்கள் திருடிக்கொண்டும்,
 மற்றவர்களை காயப்படுத்திக்கொண்டும்,
 விவாதித்துக்கொண்டும், சண்டையிட்டுக்கொண்டும்,
 இருக்கிறார்கள், நீர் ஏன் என்னை
 இவற்றையெல்லாம் பார்க்கும்படிச்
 செய்கிறீர். ^ச சட்டமானது

பலவீனமுடையதாகவும், ஜனங்களுக்கு
 நேர்மையில்லாததாகவும் உள்ளது. தீய
 ஜனங்கள், நல்ல ஜனங்களுக்கு எதிராகப்
 போரிட்டு வெற்றி பெறுகிறார்கள். எனவே,
 சட்டம் எப்பொழுதும் நேர்மையானதாக
 இருப்பதில்லை. நீதி எப்பொழுதும் வெற்றி
 பெறுகிறதில்லை.

தேவன் ஆபகூக்குக்குப் பதிலளிக்கிறார்

[஠] கர்த்தர், “மற்ற நாடுகளைப் பாருங்கள்.
 அவர்களைக் கவனியுங்கள். நீங்கள்

ஆச்சரியப்படுவீர்கள். நான் உங்கள் வாழ்நாட்களுக்குள் சிலவற்றைச் செய்வேன். அவை உங்களை ஆச்சரியப்படுத்தும். நீங்கள் அவற்றைக் கண்டபின்தான் நம்புவீர்கள். அதை உங்களுக்குச் சொல்லியிருந்தால் நம்பமாட்டீர்கள்.

^{கூ} நான் பாபிலோனிய ஜனங்களை ஒரு பலமுள்ள நாட்டினராகச் செய்வேன். அந்த ஜனங்கள் இழிவான, வல்லமை பொருந்திய போராளிகளாக இருப்பார்கள். அவர்கள் பூமியைக் கடந்து செல்வார்கள். அவர்கள் தங்களுக்கு உரிமையில்லாத வீடுகளையும் நகரங்களையும் எடுத்துக்கொள்வார்கள்.

^௭ பாபிலோனிய ஜனங்கள் பிற ஜனங்களை பய முறுத்துவார்கள். பாபிலேனிய ஜனங்கள் தாம் விரும்புவதைச் செய்வார்கள், தாம் போகவிரும்பும் இடத்துக்குப் போவார்கள். ^அ அவர்களின் குதிரைகள் சிறுத்தையைவிட வேகமாகச் செல்லும், மாலைநேரத்து ஓநாய்களைவிடவும் கொடியவராக இருப்பார்கள். அவர்களின் குதிரைவீரர்கள் தொலை தூரங்களிலிருந்து வருவார்கள். அவர்கள் தங்கள் பகைவர்களை வானத்திலிருந்து பாய்ந்து தாக்கும் பசிகொண்ட கழுகுகளைப்போன்று தாக்குவார்கள். ^{கூ} அவர்கள் விரும்பும் ஒரே செயல் சண்டையிடுவதுதான். அவர்களது படைகள் பாலைவனத்து காற்றைப்போன்று வேகமாகச் செல்லும். பாபிலேனிய வீரர்கள்

பல சிறைக்கைதிகளை மணல்போன்ற எண்ணிக்கையில் கைபற்றுவார்கள்.

௧0 “பாபிலோனிய வீரர்கள் பிறநாடுகளில் உள்ள அரசர்களைப் பார்த்து நகைப்பார்கள். அந்நிய ஆளுநர்கள் இவர்களுக்குப் பரிகாசத்துக்குரியவர்களாவார்கள்.

பாபிலோனிய வீரர்கள் நகரங்களில் உயர்ந்த உறுதியான சுவர்களைப் பார்த்து சிரிப்பார்கள். வீரர்கள் மண்மேடுகளை சுவர்களின் உச்சிவரை குவித்து எளிதாக நகரங்களை தோற்கடிப்பார்கள்.

௧௧ பிறகு அவர்கள் காற்றைப் போன்று விரைந்துசென்று, மற்ற இடங்களில் போரிடச் செல்வார்கள். பாபிலோனியர்கள் தம் சொந்த பலத்தையே தொழுதுகொள்வார்கள்” என்று பதில் சொன்னார்.

ஆபகூக்கின் இரண்டாவது முறையீடு

௧௨ பிறகு ஆபகூக் சொன்னான்,

“கர்த்தாவே, நீரே என்றென்றும் வாழ்கிற கர்த்தர்.

நீர் என்றென்றும் மரணமடையாத என் பரிசுத்தமான தேவன்.

கர்த்தாவே, நீர் பாபிலோனிய ஜனங்களை எதைச் செய்ய வேண்டுமோ அதற்காகப் படைத்தீர்.

எங்கள் அடைக்கலப் பாறையே, நீர் அவர்களை யூதாவிலுள்ள ஜனங்களை தண்டிப்பதற்காகப் படைத்தீர்.

கந உம்முடைய கண்கள் மிகவும்
பரிசுத்தமானதால் அவை தீமையை
நோக்குவதில்லை.

ஜனங்கள் பாவம் செய்வதை உம்மால்
பார்த்துக்கொண்டிருக்க முடியாது.

எனவே, இத்தீய ஜனங்கள்
வெற்றிப்பெறுவதை எப்படி உம்மால்
பார்த்துக்கொண்டிருக்க முடியும்.

தீய ஜனங்கள் நல்லவர்களை
அழிப்பதைக் கண்டு ஒன்றும்
செய்யாமல் நீர் எப்படி
பார்த்திருக்கக்கூடும்?

கசு “நீர் ஜனங்களை கடலில் உள்ள மீன்களைப்
போலவும்,

கடலில் உள்ள தலைவனற்ற சிறிய
உயிரினங்களைப்போன்றும்
படைத்துள்ளீர்.

கரு பகைவர் அவர்களனைவரையும்
தூண்டிலாலும் வலைகளாலும்
பிடிப்பார்கள்.

பகைவன் தனது வலையால் அவர்களை
பிடித்து இழுத்துப் போவான்.

பகைவன் தான் கைப்பற்றியதுப்பற்றி
மகிழுவான்.

கசு அவனது வலை அவன் செல்வந்தனாக
வாழ்ந்து

நல்ல உணவை உண்டு மகிழ உதவுகிறது.

எனவே பகைவன் தனது வலைகளை
 தொழுதுகொள்கிறான்,
 அவன் தனது வலையைக்
 கௌரவப்படுத்த பலிகளை செலுத்தி
 நறுமணப் பொருட்களையும்
 எரிக்கிறான்.

௧௭ அவன் தனது வலையுடன் செல்வத்தைத்
 தொடர்ந்து எடுப்பானா?
 அவன் தொடர்ந்து இரக்கமில்லாமல்
 ஜனங்களை அழிப்பானா?

உ

௧ “நான் ஒரு காவலாளியைப்போன்று நின்று
 கவனிப்பேன்.
 கர்த்தர் என்னிடம் என்ன சொல்லப்
 போகிறார் என்று காண நான்
 காத்திருப்பேன்.

அவர் எவ்வாறு என் வினாக்களுக்கு பதில்
 சொல்கிறார் என்பதைக் காத்திருந்து
 கவனிப்பேன்.”

தேவன் ஆபகூக்குக்கு பதிலளிக்கிறார்

௨ கர்த்தர் எனக்குப் பதிலாக, “நான்
 உனக்குக் காண்பிக்கின்றவற்றை
 கற்பலகையில் எழுது. அதனை ஜனங்கள்
 எளிதாகப் படிக்க முடியும்படி அவற்றை
 தெளிவாக எழுது. ^௩ இச்செய்தியானது
 வருங்காலத்தில் உள்ள ஒரு சிறப்பான
 காலம் பற்றியது. இந்தச் செய்தி முடிவை
 பற்றியது; இப்பொழுது இது உண்மையாகும்.

அது என்றென்றும் வராது என்பது போல தோன்றுகிறது. ஆனால் பெறுமையாக அதற்குக் காத்திரு. அந்த நேரம் வரும். இது தாமதம் ஆகாது. ^{சு} இச்செய்தி ஜனங்களுக்கு கேட்க மறுக்கின்றவர்களுக்கு உதவாது. ஆனால் ஒரு நல்லவன் இச்செய்தியை நம்புவான். நல்லவன் தனது விசுவாசத்தினால் ஜீவிப்பான்” என்றார்.

௫ தேவன், “மதுபானம் எத்தனை அதிகமாக ஒரு அகங்காரம் உள்ள மனிதனை ஏமாற்றுகிறது. அதே வழியில், வலிமையான ஒருவனின் பேராசை அவனை முட்டாளாக்கும். ஆனால் அவன் சமாதானத்தைப் பெறமாட்டான். அவன் மரணத்தைப் போன்றவன். அவன் எப்போதும் அதிகமாக சேர்க்க விரும்புகிறான். அவன் மரணத்தைப் போன்று எப்பொழுதும் திருப்தியையடையமாட்டான். அவன் தொடர்ந்துப் பிற நாடுகளைத் தோற்கடிப்பான். அவன் தொடர்ந்து அந்த ஜனங்களைச் சிறைக் கைதிகளாக்குவான். ^{சு} ஆனால் ஜனங்கள் அவனைப் பார்த்து விரைவில் நகைப்பார்கள். அவர்கள் அவனது தோல்வியைப்பற்றி நகைத்து சொல்வார்கள், ^ஃஇது மிகவும் மோசமானது. அந்த மனிதன் பலவற்றை எடுத்தான், அவன் தனக்கு உரிமையில்லாதவற்றை எடுத்தான், அவன் அதிகமான கடன்களை வசூலித்து அதினால் செல்வந்தனானான்.”

௭ “பலவானே, நீ ஜனங்களிடமிருந்து பணத்தை எடுத்திருக்கிறாய். ஒருநாள் அந்த ஜனங்கள் விழித்தெழுந்து என்ன நடந்து கொண்டிருக்கிறது என்று உணர்வார்கள். அவர்கள் உனக்கு எதிராக நிற்பார்கள். பிறகு அவர்கள் உன்னிடமிருந்து பொருட்களை எடுத்துக்கொள்வார்கள். நீ மிகவும் அஞ்சுவாய் அ நீ பல நாடுகளிலிருந்து பொருட்களை எடுத்திருக்கிறாய். எனவே, அந்த ஜனங்கள் உன்னிடமிருந்து மிகுதியாக எடுப்பார்கள். நீ ஏராளமான ஜனங்களைக் கொன்றிருக்கிறாய். நீ நிலங்களையும் நகரங்களையும் அழித்திருக்கிறாய். அங்கே உள்ள அனைத்து ஜனங்களையும் கொன்றிருக்கிறாய்.

கூ “ஆமாம், தவறான காரியங்களால் செல்வம் சேர்த்தவனுக்குப் பெருங்கேடு ஏற்படும். அம்மனிதன் பாதுபாப்பான இடத்தில் வாழ்வதற்கு அவற்றைச் செய்கிறான். அவனிடமிருந்து மற்ற ஜனங்கள் பொருட்களைத் திருடாமல் தடுக்கமுடியும் என்று நினைக்கிறான். ஆனால் அவனுக்கு கேடுகள் ஏற்படும். ^{க௦} நீ (பலமுள்ளவன்) ஏராளமான ஜனங்களைக் கொல்ல திட்டமிட்டிருக்கிறாய். ஆனால் அத்திட்டங்கள் உன் வீட்டிற்கு அவமானத்தைக் கொண்டுவரும். நீ கேடான காரியங்களைச் செய்திருக்கிறாய். நீ உனது வாழ்க்கையை இழப்பாய். ^{கக} உனக்கு

எதிராக சுவர்களிலுள்ள கற்களும் அழும். உன் சொந்த வீட்டிலுள்ள மர உத்திரங்களும் உனக்கெதிராக குற்றஞ்சாட்டும்.

கஉ “ஒரு நகரத்தை உருவாக்குவதற்காக ஜனங்களுக்குத் தீமைச் செய்து அவர்களைக் கொலை செய்கிற தலைவனுக்குப் பெருங்கேடு ஏற்படும். கங சர்வ

வல்லமையுள்ள கர்த்தர் நகரைக் கட்டுவதற்காக ஜனங்கள் உழைத்த உழைப்பை தீயினால் எரித்துப்போடும்படி தீர்மானம் செய்திருக்கிறார். அவர்களது அனைத்து வேலைகளும் வீணாகும். கசு பிறகு எல்லா இடங்களிலும் உள்ள ஜனங்கள் கர்த்தருடைய மகிமையை அறிவார்கள். கடலுக்குள் தண்ணீர் பரவுவதுபோல இச்செய்தி பரவும். கரு தன்னுடைய நண்பர்களுக்குப் போதை ஏற்றுகிறவனுக்குக் கேடு விளையும். அவன் திராட்சைரசத்தோடு விஷத்தைக் கலக்கிறான். பிறகு அவர்களது நிர்வாணத்தைப் பார்க்கிறான்.

ககூ “ஆனால், அந்த மனிதன் கர்த்தருடைய கோபத்தை அறிவான். அக்கோபமானது கர்த்தருடைய வலதுகையில் உள்ள விஷம் நிறைந்த கிண்ணத்தைப் போன்றது. அம்மனிதன் அக்கோபத்தைச் சுவைப்பான். அவன் குடிக்காரனைப்போன்று கீழே தரையில் விழுவான்.

“தீமையான அரசனே, நீ அக்கிண்ணத்திலிருந்து குடிப்பாய். நீ மகிமையை அல்ல

அவமானத்தைப் பெறுவாய். ^{௧௭} லீபனோனில் உள்ள பல ஜனங்கள் உன்னால் பாதிக்கப்பட்டனர். நீ அங்கே பல மிருகங்களைத் திருடினாய். எனவே, நீ அஞ்சுகிறாய். ஏனென்றால் மரித்துப்போன ஜனங்களும் அந்நாட்டில் நீ செய்த அக்கிரமங்களும், இதற்கு காரணமாகும். நீ அந்த நகரங்களுக்கும், அவற்றில் வாழ்ந்த ஜனங்களுக்கும் பயப்படுவாய்” என்றார்.

விக்கிரகங்கள் பற்றிய செய்தி

^{௧௮} அந்த நபரின் விக்கிரகங்கள் அவனைக் காப்பாற்றுவதில்லை. ஏனென்றால், அது வெறுமனே உலோகத்தால் மூடப்பட்ட சிலைதான். அது சிலை மட்டும் தான். எனவே, அந்தச் சிலையைச் செய்த நபர் அந்த சிலையினிடத்திலிருந்து உதவிகிடைக்கும் என்று எதிர்பார்க்க முடியாது. அந்தச் சிலையால் பேசக்கூட முடியாது. ^{௧௯} மரச் சிலையைப் பார்த்து “எழும்பு!” என்று சொல்கிறவன் மிகவும் மோசமானவன். பேசமுடியாத ஒரு கற்சிலையிடம் ஒருவன் “விழித்தெழு!” என்று கூறுவது அவனுக்கு மிகவும் கேடானது. அவை அவனுக்கு உதவாது. அச்சிலை வேண்டுமானால் பொன்னாலும் வெள்ளியாலும் மூடப்பட்டிருக்கலாம், ஆனால் அச்சிலைக்குள் உயிரில்லை.

௨௦ ஆனால் கர்த்தர் வித்தியாசமானவர். கர்த்தர் தனது பரிசுத்தமான ஆலயத்தில் உள்ளார். எனவே, பூமிமுழுவதும் அமைதியாக இருந்து கர்த்தருக்கு முன் மரியாதை காட்டட்டும்.

௩

ஆபகூக்கின் ஜெபம்

௧ ஆபகூக் தீர்க்கதரிசி சிகாயோனில் செய்த ஜெபம்.

௨ கர்த்தாவே, நான் உம்மைப்பற்றிய செய்திகளைக் கேட்டிருக்கிறேன். கர்த்தாவே, நீர் கடந்த காலத்தில் செய்த வல்லமைமிக்க செயல்களால் ஆச்சரியப்படுகிறேன்.

இப்பொழுது நான், நீர் எங்கள் காலத்தில் பெருஞ் செயல்கள் செய்ய வேண்டும் என்று ஜெபிக்கிறேன்.

தயவுசெய்து அச்செயல்கள் எங்கள் காலத்தில் நிகழுமாறு செய்யும்.

ஆனால் நீர் கோபங்கொள்ளும்போதும் எங்கள் மீது இரக்கம் காட்ட நினைத்துக்கொள்ளும்.

௩ தேவன் தேமானிலிருந்து வந்துகொண்டிருக்கிறார், பரிசுத்தமானவர் பாரான் மலையிலிருந்து வந்துகொண்டிருக்கிறார்.

கர்த்தருடைய மகிமை பரலோகங்களை
நிறைத்துள்ளது.

அவரது துதி பூமியில் நிறைந்துள்ளது.

சு அவரது கையிலிருந்து பிரகாசமான
கதிர்கள் வரும். இது பிரகாசமான
வெளிச்சம் போன்றது.

அத்தகைய வல்லமை அவரது கையில்
மறைந்துகொண்டிருக்கும்.

ரு அவருக்கு முன்னால் கொள்ளைநோய்
போனது.

அழிப்பவன் அவரைப் பின் தொடர்வான்.

சு கர்த்தர் நின்று பூமியை அசைத்தார்.

அவர் அனைத்து நாடுகளிலும் உள்ள
ஜனங்களைப் பார்த்தார்.

அவர்கள் அச்சத்துடன் நடுங்கினார்கள்.

பல ஆண்டுகளாகக் குன்றுகள் பலமாக
நின்றுக்கொண்டிருக்கின்றன.

ஆனால் அக்குன்றுகள் விழுந்து
துண்டுகளாகின.

பழைய குன்றுகள் விழுந்துவிட்டது.

தேவன் எப்பொழுதும் அப்படியே
இருந்திருக்கிறார்.

எ நான் குஷான் நகரங்கள் துன்பத்தில்
இருப்பதைப் பார்த்தேன்.

மீதியான் வீடுகள் அச்சத்தால் நடுங்கின.

அ கர்த்தாவே, உமக்கு நதிகள் மீது கோபமா?

தண்ணீரோடைகள் மீது உமக்குக்
கோபமா?

கடல்மீது உமக்குக் கோபமா?

உம்முடைய குதிரைகள் மீதும், உமது
இரதங்கள் மீதும் வெற்றிநோக்கி பவனி
சென்றபோது கோபப்பட்டீரா?

சு அதற்குப்பிறகும் நீர் உமது வானவில்லைக்
காட்டினீர்.

பூமியில் உள்ள குடும்பத்தினருடன் உமது
உடன்படிக்கைக்கு இது சான்றாயிற்று.

வறண்ட நிலம் ஆறுகளைப் பிளந்தன.

க^௦ மலைகள் உம்மை பார்த்து அதிர்ந்தன.

தண்ணீர் நிலத்தில் பாய்ந்து வடிந்து போனது.
கடலில் உள்ள தண்ணீர் தனது
பூமியின் மேலிருந்த அதிகாரத்தை
இழந்துவிட்டதாக உரத்த சத்தம்
எழுப்பியது.

கக சூரியனும் சந்திரனும் தங்கள் பிரகாசத்தை
இழந்தன.

அவை உமது மின்னல்களின்
பிரகாசத்தைப் பார்த்து வெளிச்சத்தை
நிறுத்திக்கொண்டன.

மின்னலானது காற்று வழியாகப் பாயும்
அம்புகளைப்போன்றும், ஈட்டிகளைப்
போன்றும் உள்ளன.

கஉ நீர் கோபத்துடன் பூமியின்மேல் நடந்தீர்;
பல தேசங்களைத் தண்டித்தீர்.

கந நீர் உமது ஜனங்களைக் காப்பாற்ற வந்தீர்.

நீர் தேர்ந்தெடுத்த அரசனை வெற்றி
 நோக்கி நடத்த வந்தீர்.
 ஒவ்வொரு தீமை செய்கிற குடும்பத்திலும்
 உள்ள தலைவர்களை,
 முக்கியமானவர்களானாலும்
 முக்கியமற்றவர்களானாலும்
 அவர்களைக் கொன்றீர்.

கசு நீர் மோசேயின் கைத்தடியைப்
 பயன்படுத்தி
 பகை வீரர்களைத் தடுத்தீர்.
 அவ்வீரர்கள் எனக் கெதிராகப் போரிட
 வல்லமைமிக்கப் புயலைப் போல்
 வந்தார்கள்.

ஒரு ஏழையை ரகசியமாகக்
 கொள்ளையிடுவது போல்
 எங்களை எளிதாக வெல்லமுடியுமென
 எண்ணினார்கள்.

கரு ஆனால் நீர் உம் குதிரைகளை
 ஆழமான தண்ணீர் வழியாக மண்ணைக்
 கலங்கும்படி நடக்கச் செய்தீர்.

கசு நான் அந்தக் கதையைக் கேட்டபோது என்
 உடல் முழுவதும் நடுங்கியது.
 நான் உரக்க பரிகசித்தேன்.

நான் என் எலும்புகளின் பலவீனத்தை
 உணர்ந்தேன்.

நான் அங்கே நின்று நடுங்கிக்கொண்டிருந்தேன்.
 எனவே நான் பகைவர் வந்து தாக்கும் அந்த
 அழிவின் நாளுக்காகக் காத்திருப்பேன்.

கர்த்தருக்குள் எப்பொழுதும்
மகிழ்ச்சியாயிருங்கள்

கௌ அத்திமரங்களில் அத்திப்பழங்கள்
வளராமலிருக்கலாம்.

திராட்சைக்கொடிகளில் திராட்சைப்
பழங்கள் வளராமலிருக்கலாம்.

ஒலிவ மரங்களில் ஒலிவ பழங்கள்
வளராமலிருக்கலாம்,

வயல்களில் தானியம் விளையாமலிருக்கலாம்,
கிடையில் ஆட்டு மந்தைகள் இல்லாமல்

இருக்கலாம்,

தொழுவத்தில் மாடுகள் இல்லாமல்
இருக்கலாம்.

கௌ ஆனால், கர்த்தருக்குள் நான் இன்னும்
மகிழ்ச்சியோடு இருப்பேன்.

எனது இரட்சகரான தேவனில் நான்
மகிழ்வேன்.

கௌ எனக்கு அதிகாரியான என் கர்த்தர்
எனக்குப் பலத்தை கொடுக்கிறார்.

அவர் என்னை மானைப்போன்று ஓட
உதவுகிறார்.

அவர் என்னைக் குன்றுகளில்
பாதுகாப்பாக வழிநடத்துகிறார்.

இது இசையமைப்பாளருக்கு எனது நரம்பு
வாத்தியங்களில் வாசிக்க வேண்டியது.

புனித பைபிள் படிக்க எளிதாக
Easy Reading Version of the Holy Bible in the Tamil
language of India

copyright © 1994-2008 World Bible Translation Center

Language: தமிழ் (Tamil)

Translation by: World Bible Translation Center

License Agreement for Bible Texts World Bible Translation Center Last Updated: September 21, 2006 Copyright © 2006 by World Bible Translation Center All rights reserved. These Scriptures: • Are copyrighted by World Bible Translation Center. • Are not public domain. • May not be altered or modified in any form. • May not be sold or offered for sale in any form. • May not be used for commercial purposes (including, but not limited to, use in advertising or Web banners used for the purpose of selling online ad space). • May be distributed without modification in electronic form for non-commercial use. However, they may not be hosted on any kind of server (including a Web or ftp server) without written permission. A copy of this license (without modification) must also be included. • May be quoted for any purpose, up to 1,000 verses, without written permission. However, the extent of quotation must not comprise a complete book nor should it amount to more than 50% of the work in which it is quoted. A copyright notice must appear on the title or copyright page using this pattern: "Taken from the HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION™ © 2006 by World Bible Translation Center, Inc. and used by permission." If the text quoted is from one of WBTC's non-English versions, the printed title of the actual text quoted will be substituted for "HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION™." The copyright notice must appear in English or be translated into another language. When quotations from WBTC's text are used in non-saleable media, such as church bulletins, orders of service, posters, transparencies or similar media, a complete copyright notice is not required, but the initials of the version (such as "ERV" for the Easy-to-Read Version™ in English) must appear at the end of each quotation. Any use of these Scriptures other than those listed above is prohibited. For additional rights and permission for usage, such as the use of WBTC's text on a Web site, or for clarification of any of the above, please contact World Bible Translation Center in writing or by email at distribution@wbtc.com. World Bible Translation Center P.O. Box 820648 Fort Worth, Texas 76182, USA Telephone: 1-817-595-1664 Toll-Free in US: 1-888-54-BIBLE E-mail: info@wbtc.com WBTC's web site – World Bible Translation Center's web

site: <http://www.wbtc.org>

2018-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 31 Aug 2023

a0896b78-2532-5f7b-b28a-cb666e9209ae